

Kehtestatud Näpi Kooli direktori kt
17.05.2021 käskkirjaga nr 1-2/21.
Muudetud direktori kt 08.09.2023 käskkirjaga
nr 1-2/12

NÄPI KOOLI ÕPPEKAVA

Näpi 2021

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	4
1.1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus	4
2. ÕPPE JA KASVATUSE EESMÄRGID.....	5
2.1. Kooli eripära.....	5
2.2. Õppe ja kasvatuse eesmärgid ning põhimõtted	5
2.3. Õppimise käsitlus ning õpikeskkond.....	7
3. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS JA ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED	10
4. ÕPPEKORRALDUS.....	23
4.1. Õppeaeg ja õppevormid	23
4.2. Tunnijaotusplaanid õppeaineti ja aastati ning distantsõppe korraldamine.....	24
4.3. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted ja realiseerumine	25
4.4. Lõimingu põhimõtted.....	30
5. ÕPILASE ARENGUT TOETAVA HINDAMISE KORRALDUS.....	30
5.1. Hindamine ja hindamisest teavitamine	30
5.2 Õppimist toetav hindamine	32
5.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus	32
5.4. Hindamisel viie palli süsteemis.....	33
5.5. Suuliste ja kirjalike sõnaliste hinnangute kasutamine 1. klassis	34
5.6. Järelevastamine või järeltööde sooritamine	34
5.7. Käitumise ja hoolsuse hindamine.....	34
5.8. Hinde vaidlustamine.....	36
5.9. Kokkuvõttev hindamine ja järgmisesse klassi üleviimine	36
5.10 Põhikooli lõpetamine.....	37
6. LOOVTÖÖ KORRALDUS KOLMANDAS KOOLIASTMES	39
6.1. Töö koostamine	39
6.1.1. Teema valik	39
6.1.2. Kirjanduse valik ja läbitöötamine	40
6.1.3. Loovtöö etapid ja struktuur	40
6.2. Loovtöö hindamine	40
7. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	41

8. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	41
9. KARJÄÄRIÕPPE JA KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS	42
10. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI	42
11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	45
12. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	45
Lisa 1. Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ainekavad	
Lisa 2. Distantõppe korraldus	
Lisa 3. Loovtöö ülesehitus	

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Näpi Kooli (edaspidi *kooli*) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames.

Kooli õppekava koostamisel on lähtutud Vabariigi Valitsuse 06. jaanuari 2011. a määrusest nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (edaspidi PRÕK), Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2010. a määrusest nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ (edaspidi PLRÕK) ja Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrusest nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ (edaspidi LLKK).

Kooli õppekava koostamisel on arvestatud piirkonna ja kogukonna vajadusi, õpilaste, nende vanemate või eestkostjate soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste integreerumist Eesti ühiskonnas, arvestades nende erivajadusi.

Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) õppe- ja kasvatuse eesmärgid ning põhimõtted;
- 2) üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine;
- 3) õppeaeg ja õppevormid, s.h distantsõppe korraldamine;
- 4) tunnijaotusplaan õppeainete ja –aastate kaupa; valikainete jaotumine, valimise põhimõtted;
- 5) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted;
- 6) lõimingu põhimõtted;
- 7) hindamise korraldus;
- 8) loovtöö korraldus;
- 9) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 10) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse ja toetamise põhimõtted, tugiteenuste rakendamine;
- 11) karjääriteenuste korraldus;
- 12) liikluskasvatuse teemad kooliastmete kaupa;
- 13) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 14) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Ainekavades (Lisa 1) esitatakse vastava aine aineõpetuse eesmärgid ja rõhuasetused, õppetegevused ning taotletavad õpitulemused klassiti.

2. ÕPPE JA KASVATUSE EESMÄRGID

2.1. Kooli eripära

Näpi kool on Lääne-Virumaal Rakvere vallas tegutsev põhikool tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele, kes õpivad põhikooli riikliku (PRÕK) või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (PLRÕK) alusel.

Põhikooli riikliku õppekava järgi toimub erituge vajavate õpilaste õpe väikeklassides, kus on ainult PRÕKi järgi õppivad õpilased (liitklass) või klassides, kus õpivad koos PRÕKi ja PLRÕKi järgi õppivad õpilased. Klassid komplekteeritakse õpilaste eripärast ja õpivõimekusest lähtudes.

Koolis on õppekava toetavad ühistegevused, huviringid, õppekäigud jms ühine kõigile õpilastele. Koolis on au sees loomingulisuse arendamine (ühistegevused, valikained, huviringid) ning sport.

2.2. Õppe ja kasvatuse eesmärgid ning põhimõtted

Kooli õppe ja kasvatuse eesmärgid ning põhimõtted tulenevad kooli eripärast, kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Kooli ülesanne on aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna

Kooli õppekava võimaldab õpilasele võimetekohase ja eripära arvestava õpikeskkonna loomise ning annab võimalikult hea ettevalmistuse õpingute jätkamiseks ja elus toimetulekuks.

Näpi Kooli missioon:

Aitame kasvada!

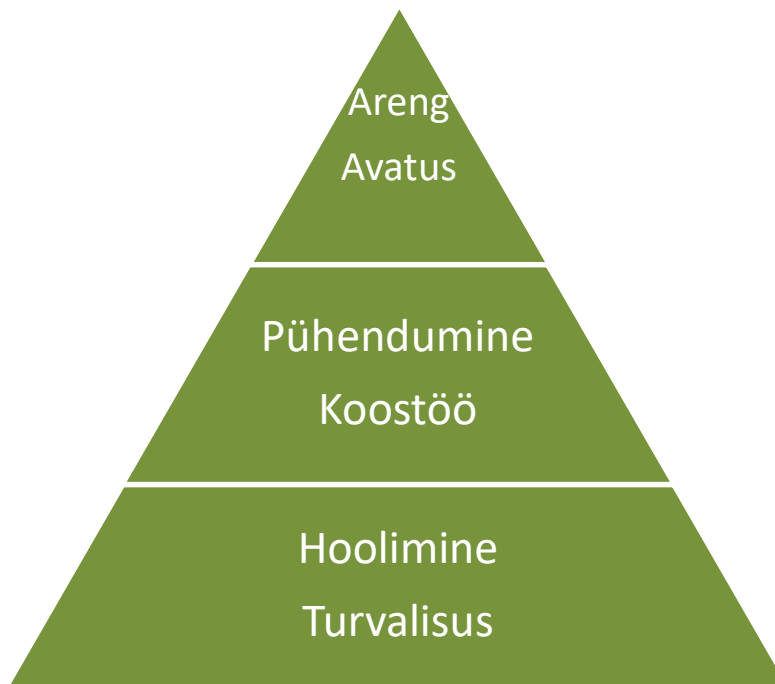
(Loomes tõhustatud ja erituge vajavatele õpilastele neid motiveeriva ja toetava õpikeskkonna, kus nad omandavad elukestvaks õppeks vajalikud teadmised, praktilise töö oskused, tervislikud eluviisid ja üldinimlikud väärtushoiakud.)

Näpi Kooli põhiväärtused:

Areng ja avatus – oleme avatud enese ja kogu koolipere arengule, loome tingimused õpetaja ja õpilase igakülgseks arenguks, oleme nähtavad, jagame oma kogemusi ja õpime teistelt.

Koostöö ja pühendumine – peame kinni kokkulepitud reeglitest, töötame selle nimel, et toetada iga õpilast, lapsevanemat ja koolitöötajat.

Hoolimine ja turvalisus – suhtume kõigisse toetavalt, arvestame iga õpilase eripäraga.

Joonis 1. Väärtuste püramiid

Väärtuste püramiidil on kujutatud Näpi kooli põhiväärtused koos selgitustega. Esmatasandi prioriteetideks koolis on turvalisus ja hoolimine:

- turvalisus – vaimne ja füüsiline turvaline keskkond, kaasaegne koolikeskkond;
- hoolimine – võrdne kohtlemine, julgustamine, individuaalne lähenemine.

Järgmise ehk teise tasandi prioriteetidid on koostöö ja pühendumine:

- koostöö – avatud meel igal tasandil, abivalmidus, usaldusväarsus, tolerantsus. Osalen meeskonnatöös: kuulan, suhtlen, annan tagasisidet, jagan teadmisi, kogemusi, infot;
- pühendumine – olen lojaalne, annan endast parima, vastutan.

Kolmandale ja kõrgeimale tasandile on paigutatud avatus ja areng:

- avatus – olen uudishimulik ja eelarvamuste vaba, kuulan ja kaasan;
- areng – analüüsin, täiendan, kasutan ja rakendan.

Õppe-kasvatustöös juhindume põhimõttest:

See, mida ainult kuulen, ununeb. Mida kuulen ja näen, jääb meelde. Mida teen, sellest saan aru.

Õppe- ja kasvatustöö on suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele, mis on tagatud pädevate õpetajate, kasvatajate ja tugispetsialistide olemasoluga ning pädeva juhtimisega.

Tagatud on kõikide õpilaste erivajaduste märkamine ja tulemuslik sekkumine, tugisüsteemide kättesaadavus ning vajadusel individuaalsed õppimisvõimalused.

Väärtuskasvatuses on esikohal viisakas ja kokkulepitud reeglitekohane käitumine, mida õpitaks eeskujul, koostöö ja heatahtliku ühistegevuse toetusel.

Koolikohustuse täitmine on tagatud turvalise õpi-, töö- ja elukeskkonna toel.

2.3. Õppimise käsitlus ning õpikeskkond

Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Õppimine on kogemus, mille õpilane omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks.

Kool loob õpilasele tingimused õppimiseks, arvestades tema

- taju- ja mõtlemisprotsesside eripära;
- tervist;
- võimeid, huvisid, kogemusi;
- vanust ja sugu;
- keelelist, perekondlikku ja kultuurilist tausta.

Kool arvestab, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, vastaks õpilase jõuvarudele ning võimaldaks talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.

Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes

- võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest;
- õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega;
- õpib oma kaaslasi ja ennast hindama;
- õpib oma õppimist analüüsima ja juhtima.

Kool toetab selliste teadmiste, oskuste ja vilumuste, väärtushinnangute ja –hoiakute omandamist, mis on vajalikud igapäevaseks toimetulekuks erinevates olukordades ja keskkondades.

Kool arvestab õpet kavandades ja ellu viies õpilaste individuaalsusega, milleks kavandatakse õpiülesandeid, mis võimaldavad igal õpilasel temale sobiva pingutusastmega õppida.

Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning loob uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus.

Õpetamine on õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimine viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kool kujundab õpikeskkonna ning õpetajate koostöö viisil, mis võimaldab aineteülest käsitlust.

Õpetaja ja kasvataja on võtmeisikud, kelle ülesanne on isikliku eeskuju kaudu toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge ühiskonnas soovitud käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

Õpetaja kavandab õppeprotsessi lähtuvalt ühiskonna ootustest ja iga õpilase vajadustest. Selleks võimaldatakse õpilasele erinevaid kogemusi:

- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondades;

- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- rakendatakse õppimist toetavat hindamist.

Kasvatus on õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga.

Edukaks väärtuskasvatuseks luuakse tingimused kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikuseks usalduseks ja koostööks.

Õpikeskkond on õpilasi ümbritsev vaimne, sotsiaalne ja füüsiline keskkond, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kes kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele, võttes arvesse õpilase individuaalset arengupotentsiaali ja puudest tulenevaid erisusi.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusena seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt (kooli võimla, Vinni spordihoone ujula, Sõmeru staadion).

Tervist edendava kooli vaimsust aitab koolis hoida ja arendada tervisenõukogu ning kuulumine Tervist Edendavate Koolide vabariiklikku võrgustikku.

Tunniväliselt arendatakse laste kehalisi võimeid spordiringides.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume, sealhulgas kooliõues, ajaloo- ja loodusõpperajal Sagadi Looduskooli baasil, ümbritsevas looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes ning virtuaalses õpikeskkonnas.

3. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS JA ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

Õppekeskkonda mitmekesistavate tegevuste üldisem eesmärk on õpihuvi tekitava õppekeskkonna kujundamine ning koostöise, sõbraliku ja vastastikust lugupidamist kandva õhkkonna loomine.

Üld- ja valdkonnapädevused on aineülesed ning nende kaudu taotletakse õpilase erinevate suutlikkuste kujunemist. Kooli peamine ülesanne on luua õpilasele tingimused:

- üldpädevuste kujunemiseks, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel;
- valdkonnapädevuste kujunemiseks, mis realiseeruvad õpitulemuste saavutamise kaudu kõigis ainevaldkondades: keel ja kirjandus, võõrkeeled, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed, kunstiained, tehnoloogia ja kehaline kasvatus.

Kooli tegevus on korraldatud üldpädevustest lähtuvalt. Üldpädevuste kujundamisele on suunatud kogu kooli tegevus: õppetöö, kooli ning klassi üritused, õpilaskodu tegevus, tugisüsteemide tegevus, raamatukogu tegevus. Õppekava rakendamist toetavad ja õppetegevust mitmekesistavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis, huvitegevuse plaanis, kasvatustöö plaanis. Üldpädevuste kujunemist jälgitakse ja suunatakse kodu ja kooli ühistöös. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll enesehindamisel, tagasisidestamisel. Tagasisidet annavad õpetajad, teised kooli töötajad, kaasõpilased.

Õppe ja kasvatuses rõhuasetused kooliastmete kaupa on järgmised:

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<i>Õpilased harjuvad koolieluga, tunnevad end turvaliselt ja kogevad eduelamusi, mis valmistab neid ette edasiseks õppetööks.</i>	<i>Õpilaste iseseisvus ja vastutustunne suureneb, neist saavad iseseisvad õppijad, kes vastutavad oma otsuste ja tegude eest.</i>	<i>Õpilased kujunevad vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, tulles võimalikult iseseisvalt toime igapäevaelus.</i> <i>Õpilased suudavad abiga valida oma huvidele ja võimetele vastava õpitee.</i>
Õpilastel kujunevad välja head käitumistavad. Õpilased omandavad põhilised suhtlemis- ja koostööoskused. Õpilaste vahel kujunevad välja üksteist toetavad ja väärtustavad suhted.	Õpilased järgivad häid käitumistavasid ja ühiselu norme.	Õpilane tajub, kui eiratakse häid käitumistavasid, ja sekkub oma võimaluste piires. Õpilane suudab lahendada igapäevaelus tekkivaid tüüpolukordi.

Õpilane oskab juhendamisel mõista ja järgida tervislikke eluviise.	Õpilane mõistab inimese ja keskkonna lihtsamaid seoseid, tajudes enda rolli selles. Suudab mõista ja järgida tervislikke eluviise.	Õpilane väärtustab säästvat eluviisi ja loodushoidu. Õpilane väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest.
Õpilastel kujuneb positiivne suhtumine koolis käimisesse ja õppimisse.	Õpilane saab aru oma rollist õppimisel.	Õpilane on huvitatud õppetöö tulemustest.
Õpilane omandab lihtsamad õpiharjumused ja –oskused. Õpilane oskab suunamisel teha valikuid. Arendatakse püsivust ja eesmärkide seadmist. Õpilane keskendub suunamisel töö tulemusele.	Õpilane oskab suunamise abil kasutada õpetatud õpivõtteid (sh paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest. Võimaldatakse valikute ja otsuste langetamist. Õpitut seotakse osaliselt praktikaga ja igapäevaeluga.	Õpilane suudab valida ülesande lahendamiseks erinevate õpistrateegiate vahel, kasutada sobivaid õpivõtteid. Tal on kujunenud enesekontrollimise oskus. Õpilane suudab võtta vastutuse oma otsuste ja valikute eest. Õpilane suudab täita projektilaadseid õppeülesandeid, püstitades eesmärgi ja hinnates tulemusi. Õpilane tajub õpitava seost igapäevaeluga ning selle rakendatavust tulevases tööelus ja jätkuõpingutes.
Õpilane oskab ja julgeb end täiskasvanu abiga väljendada. Tuntakse ära õpiraskused ning pakutakse tugisüsteemi ja õpiabi. Õpiraskuste korral oskab täiskasvanule toetudes küsida ja vastu võtta õpiabi.	Tuntakse ära õpilaste erivõimed ja huvid ning arendatakse neid. Õpilane on teadlik koolis pakutavatest erinevatest huvitegevustest ja suudab valida endale sobivad tegevused, harrastused. Õpiraskustega õpilastele võimaldatakse tugisüsteemi ja õpiabi. Õpiraskuste korral oskab küsida ja vastu võtta õpiabi.	Arendatakse õpilaste erivõimeid ja huve. Õpilasi toetatakse nende edasiste õpingute ja kutsevaliku tegemisel. Orienteerub erinevates kutseõppe võimalustes

Iga kooliastme lõpuks saavutab õpilane järgmised üldpädevustest tulenevad pädevused:

Kultuuri- ja väärtuspädevus on suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Hindab inimsuhteid ning tegevusi kehtivate moraalinormide seisukohast.	Peab lugu oma perekonnast, klassist, koolist. On viisakas, täidab lubadusi.	On usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest.	Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega.	Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub kaaslastesse ja oma rahvusesse lugupidavalt.	Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes austab ja armastab oma kooli kodukohta ja riiki.
Tajub ja väärtustab oma seotust loodusega.	Käitub loodust hoidvalt.	Väärtustab säästvat eluviisi, oskab looduses käituda ning huvitub looduskeskkonnast.	Mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt.
Austab oma kodupaika, kodumaad, tunneb selle sümboleid ning järgib nendega seotud tavasid. Tajub ja väärtustab oma seotust teiste rahvaste kultuuripärandiga.	Oskab ilu märgata, tunneb rõõmu liikumisest ja loovast tegevusest.	Tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule.	Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamusteta ja lugupidavalt.
Teadvustab ja väärtustab loovust kui kultuuri jätkusuutlikkuse tagajat.	Tunneb rõõmu ja suudab end väljendada erinevate väljendusvahendite kaudu.	Väärtustab enda ja teiste loomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada.	Suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.

Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste (ülekooliliste) tegevuste kaudu:

- pidulike koosviibimiste ja aktuste korraldamine riiklike ja kooliga seotud tähtpäevade tähistamiseks;
- kooli ühiste väärtuste järgimine kogu koolipere poolt;
- väärtusteteemaliste klassijuhataja tundide läbiviimine;
- õpilaste tunnustamine ülekoolilistel kogunemistel, kodulehel;
- rahvakalendri tähtpäevade tähistamine;
- õppekäikude, matkapäevade korraldamine, õpilaste kaasamine nende korraldamisse;
- kooliruumide kaunistamine õpilastööde väljapanekutega;
- ise tegemine (näitused, kontserdid, dekoratsioonid, näidendid);
- professionaalsete muusikute kontserdid koolis;
- teatri- ja kinokülastuste korraldamine;
- õpilaskontserdid vanematele, külalistele vähemalt kaks korda aastas;
- õpilaskonkurssidest osavõtmine;
- multikultuursuse väärtustamine, temaatiliste projektipäevade korraldamine;
- spordivõistluste korraldamine, riiklikest ja rahvusvahelistest võistlustest osavõtmine (Eesti Eriolümpia, Paralümpia).

Sotsiaalne ja kodanikupädevus on suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Teostab ennast.	Tahab õppida. Tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest. Oskab õppida üksi ja meeskonnas. Hoiab puhtust ja korda.	Teab oma tugevusi, nõrkusi, vastutab oma tegude eest. Oskab oma tegevust kavandada ja hinnata. Valib tulemuse saavutamiseks sobivad tegevused. Näeb oma eksimusi, tunnistab neid ning korrigeerib oma tegevust.	On teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi. Oskab küsida nõu.
Toimib teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetab ühiskonna	Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist. Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning	Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme. Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi

demokraatlikku arengut.	suhtub kõikidesse rahvustesse lugupidavalt.	rahvuste seas ning suhtub inimestesse heatahtlikult.	demokraatlikust arengust.
Teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid.	Täidab üldtunnustatud käitumistavasid ja – norme. Peab lugu oma kaaslastest ja oskab teistega arvestada.	Väärtustab säästvat eluviisi. Oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.	Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid. Suhtub vastutustundlikult ümbritsevasse elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust säästes.
Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.	Õpib üksi ja teistega koos, paaris ja rühmas. On viisakas, oskab kaaslast kuulata, tunnustada.	Mõistab kompromisside vajalikkust. Mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena. Peab kinni kokkulepetest.	Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.

Sotsiaalset ja kodanikupädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilasesinduse tegevuse suunamine, nende kaasamine koolielu korraldamisse;
- koostööoskuste kujundamine, kaasates õpilasi pidulike koosviibimiste ja aktuste ning teiste kooliürituste planeerimisse ja korraldamisse;
- vastutustunde kujundamine ühistegevuste kaudu;
- kodukorrast kinnipidamine ja kooli maine väärtustamine;
- vastutustunde kujundamine kokkulepete sõlmimise ja nendest kinnipidamise teel;
- õppeprotsessis pööratakse tähelepanu koostööoskuste kujundamisele;
- rahvakalendri tähtpäevade väärtustamine, tähistamine;
- õppekäikudel ja koostööprojektides osalemine;
- skautlusega tegelemine;
- spordivõistlustel osalemine;
- tagasisideküsitluste korraldamine;
- Tagasi Kooli projektitundide läbiviimine, kaasates lapsevanemaid jt huvilisi;
- igal aastal korraldatakse õpilastele evakuatsiooniõppus;
- erinevatest keskkonnaprojektidest osavõtmine (Teeme Ära jt).

Enesemääratluspädevus on suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.	Teab, kelle poole oma murega pöörduda ning on valmis seda tegema. Oskab end häälestada ülesandega toime tulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada.	Püüab selgusele jõuda oma huvides, teab oma tugevaid ja nõrku külgi.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest. Omab adekvaatset enesehinnangut.
Analüüsib oma käitumist erinevates olukordades, lahendab inimsuhetes tekkivaid, vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme.	Väldib ohtlikke olukordi ja oskab ohuolukorras abi kutsuda. Oskab reguleerida oma käitumist vastavalt ümbritsevale keskkonnale.	Suudab näha mitmeid käitumisvalikuid ja valida nendest sobivaima.	On füüsiliselt aktiivne. Oskab toime tulla tavapärase suhtlusolukorras esile kerkivate suhtlusprobleemidega ning neid lahendada, arvestades kaasinimesi.
Järgib tervislikke eluviise.	Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve.	On teadlik tervist kahjustavatest tegevustest ja sõltuvusainete ohtlikkusest. Suudab mõista ja järgida tervislikke eluviise.	Väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi.

Enesemääratluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- rahuloluküsitluste, eneseanalüüside ja arenguveestluste läbiviimine;
- spordi- ja liikumispäevade korraldamine;
- nõustamistegevuse läbiviimine;
- tugispetsialistide kaasamine õpiprotsessi;
- spordi- ja liikumispäevade korraldamine;
- tervisliku koolitoidu põhimõtete järgimine, köögiviljade pakkumine vahetudides;
- liiklusohutuse teemade käsitlemine klassijuhataja tundides, ülekoolilistel kogunemistel.

Õpipädevus on suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet.	Oskab valmis panna ning leida õppimiseks/ülesannete lahendamiseks vajalikke vahendeid. Häälestab end õpiülesandega toimetulekuks, mõtestab oma tegevust ülesannet täites.	Keskendub õppeülesannete täitmisele. Oskab suunamise abil täita eakohaseid õpivõtteid.	On teadmishimuline ja oskab õppida. Oskab iseseisvalt organiseerida enda õppimist.
Organiseerib enda tegevust rühmas töötades.	Oskab õppida koos teistega paaris ja rühmas täiskasvanu juhendamisel.	Teab paaris- ja rühmatöövõtteid, oskab suunamisel teha sobiva töövõtte valiku. Järgib koos töötamise reegleid.	Oskab organiseerida töötamist paaris või rühmas.
Planeerib õppimist ja vaba aega.	Koostab täiskasvanu abiga päevakava, jaotades aega õppimise, huvitegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel. Järgib päevakava.	Kavandab oma tegevusi, kasutades endale sobivat vahendit päevakava koostamiseks, järgimiseks. Oskab abiga enda tegevust hinnata, tulemuste saavutamiseks sobivaid valikuid teha, tegevusi korrigeerida.	Seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, oskab tegevusi hinnata, vajadusel tegevusi korrigeerida.
Hangib õppimiseks vajaminevat teavet.	Suudab õppematerjalidest juhendamisel leida ja mõista seal sisalduvat teavet, seda suuliselt ja kirjalikult esitada.	Leiab vastused oma küsimustele, hangib erinevatest allikatest vajalikku teavet, tõlgendab, kasutab ja edastab seda.	On teadmishimuline ja oskab õppida.
Kasutab õpitut, s.h õpioskusi ja – strateegiaid erinevates kontekstides ning probleemide lahendamisel.	Häälestab end õppeülesannetega toimetulekuks. Vaatleb sihipäraselt, märkab ja kirjeldab erinevusi ja sarnasusi. Võrdleb esemeid ja nähtusi, rühmitab neid tunnuste alusel, loeb lihtsamat plaani, tabelit, kaarti, diagrammi.	Keskendub õppeülesannete täitmisele. Teeb vahet faktil ja arvamusel. Esitab loodusteaduslikke küsimusi ja hangib teavet. Kasutab suunamisel ja abiga erinevaid õpivõtteid, s.h	Suudab valida ülesande lahendamiseks erinevate õpistrateegiate vahel, kasutada sobivaid õpivõtteid. On kujunenud enesekontrollimise oskus. Esitab loodusteaduslikke küsimusi, arutleb nende üle, teeb

		paaris- ja rühmatöövõtteid.	tõendusmaterjali põhjal järeldusi.
Analüüsib enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning hindab selle põhjal edasiõppimise vajadust.	Hindab oma teadmisi ja oskusi täiskasvanu abiga. Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest.	Hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi. Näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	On teadmishimuline, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele, oskab leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajadusel asjakohast nõu.

Õpipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilaspäeviku täitmine;
- erinevate õpikeskkondade kasutamine;
- koolisiseste ainepäevade, -võistluste korraldamine;
- õpioskuste arengu suunamine projektiülesannete, -päevade kaudu;
- koolisiseste võistluste korraldamine;
- huviringides osalemine;
- õpimapi koostamine erinevates õppeainetes;
- eeskava õppimine kontsertidel ja kooliüritustel esinemiseks;
- õuesõppe tundide ja projektide läbiviimine;
- rühma- ja individuaaltöö rakendamine tundides;
- ülekoolilisteks näitusteks valmistumine;
- enda analüüsimine arenguveestluseks valmistumisel, arenguveestlused;
- karjääriõpetus, karjäärinõustamine koostöös Töötukassaga.

Suhtluspädevus on suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusriikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid. Esitab ja põhjendab oma seisukohti, esitleb ennast.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. Oskab viisakalt pöörduda erinevate suhtluspartnerite poole. Oskab ennast emakeeles tutvustada.	Väljendab oma arvamust ning kaitseb ja põhjendab seda. Tuleb õpitud võõrkeeles toime igapäevastes suhtlemisolukordades, mis nõuavad lihtsat ja otsest infovahetust tuttavatel teemadel	Suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada. Valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab

	Mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid, lihtsamaid fraase.	vastavalt oma võimetele.	igapäevastes suhtlusolukordades suhelda. Loeb ja mõistab ea- ja võimetekohaseid võõrkeelseid tekste.
Loeb ning mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust.	Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest. Leiab jõukohastest tekstidest teavet ja mõistab seda.	Oskab kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, mõistab suulist kõnet.	Mõistab ja tõlgendab erinevaid jõukohaseid tekste.
Kirjutab eri liike tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili. Oskab korrektselt viidata.	Loeb ja kirjutab eakohast teksti õpetaja abiga. Esitab tekstides leiduvat teavet suuliselt ja kirjalikult.	Mõistab ja koostab lühiteksti, kontrollib tulemust. Loob suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste. Kasutab arvutit suhtlusvahendina, oskab arvutiga tekste vormistada. Mõistab viitamise põhimõtteid.	Suudab end suhtlusolukorrast lähtudes kõnes ja kirjas selgelt väljendada, mõistab erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid. Viitab lihtsamaid allikaid korrektselt.
Väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Eristab kõnekeelt kirjakeelest, loob keeleliselt korrektseid tekste.	Tunneb ja järgib õigekirjareegleid ja loob keeleliselt korrektseid tekste. Oskab kasutada õigekeelsuskontrolli võimalusi.

Suhtluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- emakeelepäeva tähistamine;
- etteasted ja nende ettevalmistamine koolipidudel, üritustel ja aktustel;
- klassiõhtute tegevused;
- raamatukogutundide läbiviimine;
- soovitusliku kirjanduse lugemine, selle tutvustamine kaaslastele;
- projektide ettevalmistamine ja nendes osalemine;
- omaloomingukonkursside korraldamine ja nendes osalemine;
- korrektse keelekasutuse järgimine koolis;
- õpilastele suunatud teabetekstide olemasolu kooli stendidel;
- osalemine erinevates huviringides (inglise keele ring, loovusring jm);
- aktiivsete vahetundide korraldamine;
- õpilaslaatare korraldamine, neis osalemine;
- ettelugemise tunnid ja õhtud õpilaskodus.

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus on suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.	Arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades ülesandeid lahendades.	On kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja kasutab juhendamise abil loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.	Lahendab igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
Kirjeldab ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil, teeb tõenduspõhiseid otsuseid.	Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi, neid märgata ning kirjeldada. Oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, lihtsamate tunnuste järgi rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, kaarti lugeda.	Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet. Oskab kasutada lihtsamaid mõõtmisvahendeid, vaatlusaparaate, teha lihtsamaid katseid.	Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti. Mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda.
Mõistab loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid.	Mõistab, et inimene on looduse lahutamatu osa, käitub loodust hoidvalt.	Väärtustab säästvat eluviisi.	Teadvustab loodusteadustevahelisi seoseid. Elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes.
Kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme, kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi vahendeid.	Oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina, teabe otsimiseks ning tekstide vormistamiseks.	Oskab eesmärgipäraselt ja võimalikult riskivabalt kasutada tänapäeva tehnikamaailma võimalusi.

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalast pädevust kujundatakse lisaks õppetöle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- tehnoloogiavahendite kasutamine ainetundides;
- erinevate õpikeskkondade kasutamine;
- õppekäikude korraldamine erinevatesse looduskeskustesse ja muuseumidesse;

- õppetundide läbiviimine väljaspool klassiruumi;
- õppe seostamine praktilise eluga, vastavate õpiülesannete lahendamine;
- õpilasvõistluste korraldamine tehnoloogiavahendeid kasutades;
- keskkonnateemaliste ürituste korraldamine (koristuspäevad jm)

Ettevõtlikkuspädevus on suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Loob ideid ja viib neid ellu, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. Oskab algatada tegevusi.	Kavandab ja hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi. Kaasab teisi.	On ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale. Oskab oma ideid teistega koostöös ellu viia.
Märkab ohte ning võtab arukaid riske	Märkab ohuolukordi ja oskab abi kutsuda. Oskab ohutult liigelda.	Näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	Suudab lahendada erinevates olukordades tekkivaid probleeme.
Seab eesmärged, koostab plaane, tutvustab neid ja viib ellu.	Oskab end häälestada eesmärkide täitmisele, koostab päevakava ja järgib seda.	Oskab oma tegevust kavandada, hinnata, ellu viia ja vajadusel korrigeerida.	Seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel.
Korraldab ühistegevusi, näitab algatusvõimet, reageerib loovalt ja paindlikult muutustele, vastutab tulemuste eest.	Tunneb rõõmu liikumisest ja loovast eneseväljendusest	Peab kinni kokkulepetest ning vastutab oma tegude eest.	On ettevõtlik, usub iseendasse, vastutab oma tegude eest.

Ettevõtlikkuspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilasesinduse projektide korraldamine;
- õpilaslaatade jms korraldamine;
- aktiivsete vahetundide läbiviimine;
- klassiürituste korraldamine;
- ettevõtete külastamine ja töövarjuks olemine;
- skautlusega tegelemine;
- karjääriõpetus 8.- 9. klassis;
- loovtöö koostamine;

- kogukonnaüritustel, -päevadel osalemine;
- talgupäevadel, -üritustel osalemine;
- õpilasnäitustest, -võistlustest osavõtmine, korraldusmeeskondades osalemine.

Digipädevus on suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab arvutit õppimisel, kodanikuna tegutsedes ja kogukondades suheldes.	Oskab avada arvutit. Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme joonistamiseks, mängimiseks ja lihtsamate õppeülesannete täitmiseks.	Omab teadmisi arvuti kasutamisest õppetöös. Saab abiga hakkama eesti- ja ingliskeelsete arvutiprogrammidega. Oskab kasutada otsingumootoreid (Google, Youtube jt). Kasutab Stuudiumit, lisab faili, saadab e-kirja.	On kursis ja kasutab digikeskkonna pidevalt uuenevaid võimalusi õppimisel ja suhtlemisel. Saab iseseisvalt hakkama lihtsamate võõrkeelsete arvutiprogrammide ja simulatsioonide kasutamisega.
Tekstitöötlus	Oskab kirjutada lihtsamat e-kirja, luua ja salvestada dokumenti, lisada sinna pilti.	Tunneb lihtsamaid vormistusvõtteid. Koostab vähese juhendamisega etteantud töö (nt loovteksti, kuulutuse).	Oskab vormistada teksti etteantud nõuete kohaselt. Oskab kirjutada eri liiki tekste (meilid, blogid, kommentaarid jm) veebikeskkonnas.
Nutiseadmete kasutamine.	Oskab kasutada eelseadistatud nutiseadet (õpetaja poolt installeeritud äpid).	Oskab kasutada nutiseadet õppetöös (leida ja installida äppe seadme op.süsteemile sobivast keskkonnast). Eristab tasulise ja tasuta teenuse tellimist. Oskab kaitsta oma nutiseadet võõraste eest.	Oskab sünkroniseerida nutiseadmete andmeid erinevates veebikeskkondades. Tunneb erinevaid õppekeskkondi.
Digiturvalisus	Hoiab oma seadet võõraste eest. Omab	Omab teadmisi suhtlemisohutusest	Teab, millised tagajärjed võivad

	algteadmisi internetis suhtlemisega kaasnevatest riskidest. Julgeb teavitada usaldusväärset täiskasvanut võimaliku ohu puhul.	sotsiaalmeedias. Teab, et tal on õigus keelduda pildile/videole jäämisest. Ei jaga oma paroole ja kontosid sõpradega. Mõistab netikiusamise olemust ja tagajärgi.	olla oma fotode, isikuandmete ja kommentaaride jagamisel. Teab, millised tagajärjed on autoriõiguste rikkumisel. Mõistab oma kontode ja paroolide privaatsuse olulisust. Oskab märgata ja julgeb teavitada lubamatust käitumisest.
Telefoni kasutamine suhtlemisvahendina	Oskab avada telefoni, sellega helistada ning kõnele vastata (112, lähedased, õpetaja).	Helistab oma sõpradele ja saadab sms-sse. Oskab videokõnes osaleda ja kasutada telefoni õppetöös (pildistamiseks ja faili saatmiseks).	Kasutab telefoni kodanikuna (broneerib aega, kasutab vajalikke abinumbreid). Suhtleb julgelt ja viisakalt.
Järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus	Teab, et digivahendite abil ei tohi kedagi kiusata.	On teadlik digikeskkonnas valitsevatest moraali- ja väärtuspõhimõtetest.	Järgib digikeskkonnas valitsevaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

Digipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- e-õppe keskkonnana Stuudiumi kasutamine;
- erinevate rakenduste kasutamine õppetöös;
- kooli õppekavas arvutiõpetuse tunnid;
- distantsõppe päevad;
- kõigi ainete tunnid vähemalt kord trimestris arvutiklassis e-õppe ja digivõimalusi kasutades;
- KAHOOT-i kasutamine üritustel;
- tagasisideküsitlused e-keskkonnas.

4. ÕPPEKORRALDUS

Õppe ja kasvatus korraldamisel on koolis lähtutud põhikooli riiklikus (PRÕK) ja põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas (PLRÕK) esitatud nõuetest ja ülesannetest. Õppekorralduses ja õppesisu valikul lähtutakse iga õpilase arengutasemest, võimetest jt õpilase iseärasustest. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava. PRÕKi järgi õppivatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava. Õppetöö läbiviimisel rakendatakse eripedagoogilisi meetodeid.

4.1. Õppeaeg ja õppevormid

Õppeaeg on fikseeritud iga õppeaasta algul väljaantud dokumendis „Näpi Kooli päevakava“.

- 1) Kooli õppetöö toimub päevases õppevormis.
- 2) Õppeaasta algus on 1. september. Kooli õppeaasta kestab õppe algusest ühel kalendriaastal uue õppeaasta alguseni järgmisel kalendriaastal.
- 3) Kooli õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal, trimester, õppeaasta. Õppeaastas on kolm trimestrit.
- 4) Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase nädalakoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis PRÕKst ja PLRÕKst lähtuvalt.
- 5) Õppe korraldamisel võib kasutada järgmisi viise: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas. Vajadusel rakendatakse paaristunde.
- 6) A-võõrkeelena õpitakse koolis inglise keelt, B-võõrkeelena vene keelt või saksa keelt.
- 7) Kuni 8 õpilasega (8 k.a) klassis õpetatakse B-võõrkeelena keelt, mille valib enamik klassist.
- 8) 5. klassis õpetatakse ühendatult muusikat ja rütmika valikainet.
- 9) Kooli õppekava välist õppimist võib arvestada koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.
- 10) Õppeekskursioonid ja –käigud, projekt-, õues- ja muuseumiõppetunnid (matk, muuseum, teater, kontsert jne) määratakse ainekava õppetegevuses ja toimumise aeg täpsustatakse kooli üldtööplaanis.
- 11) Pikapäeva- ja õpiabirühma ning huviringide toimumise ajad kajastuvad kooli päevakavas.
- 12) Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse kooli päevakava tunniplaanis.
- 13) Vajadusel rakendatakse PLRÕK-õppekava lõpetanule lisa-aastat, mille jooksul õpetatakse koostöös ametikoolidega ja tööandjatega praktilisi ja sotsiaalseid oskusi, et tagada noorte võimalikult sujuv üleminek koolivälisesse ellu. Lisa-aastaks koostatakse kõigile õpilastele individuaalne õppekava.
- 14) Ülekooliliselt rakendatakse järgmisi õppetunnist erinevaid õppevorme, mis omakorda toetavad läbivate teemade käsitlemist ning üldpädevuste kujundamist:
 - 1) projektipäevad, õppekäigud;
 - 2) loengud õpilastele;

- 3) spordi- ja matkapäevad;
- 4) e-õpe (distantõpe).

Distantõppe korraldamise põhimõtted on kirjeldatud lisas 2.

4.2. Tunnijaotusplaanid õppeaineti ja aastati ning distantõppe korraldamine

Tunnijaotusplaanide aluseks on riiklikud õppekavad. Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotuses ära toodud lisatundide jaotus võib õppeaastati olla erinev. Lisatundide rakendamine oleneb konkreetse klassi õpilaste erinevate ainealaste pädevuste kujundamise vajalikkusest. Vaba tunniressurssi võib rakendada valikainete õppimiseks, mis kajastuvad PLRÕKi tunnijaotusplaanis. Iga õpilase tunnijaotusplaan kajastub tema individuaalses õppekavas.

Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotusplaan

Õppeaine	1.	2.	3.	I ka		4.	5.	6.	II ka		7.	8.	9.	III ka	
				riik	lisa				riik	lisa				riik	lisa
eesti keel	7	6+3	6+1	19	4	5+3	3+2	3+1	11	6	2+2	2	2	6	2
kirjandus							2	2	4		2	2	2	6	
inglise keel			3	3		3	3	3	9		3	3	3	9	
vene keel								3	3		3	3	3	9	
matemaatika	3+2	3+1	4+1	10	4	4+1	4+1	5	13	2	4	4	5	13	
loodusõpetus	1	1	1	3		2	2	3	7		2			2	
geograafia											1	2	2	5	
bioloogia											1	2	2	5	
keemia												2	2	4	
füüsika												2	2	4	
ajalugu							1	2	3		2	2	2	8	
inimeseõpetus		1	1	2			1	1	2		1+1	1		2	1
ühiskonna-õpetus								1	1			1	1	2	
muusika	2	2	2	6		1	2	1	4		1	1	1	3	
kunst	2	1	1/2	4,5		1	1	1	3		1	1	1	3	
tööõpetus	1	2	2/1	4,5											
Käsitöö ja kodundus; tehnoloogia-õpetus						1+1	2+1	2	5	2	2	2	1+1	5	1

Kehaline kasvatus	2	3	3	8		3	3	2	8		2	2	2	6	
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25			25	28	30			30	32	32		

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava tunnijaotusplaan

Õppeaine	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
Inglise keel					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus:	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Valikõppeained:									
Liiklusõpetus			1						
Draamaõpetus			1	1	1	1	1	1	1
Loovusõpetus				1					
Rütmika					1	1			
Karjääriõpetus									1
Arvutiõpetus							1	1	
Nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Valikõppeainete määramisel on lähtutud kooli missioonist ning õppe- ja kasvatusesmärkidest. Valikainete loend võib õppeaastati erineda, ainete määramisel võetakse aluseks konkreetse klassi pädevuste arendamise vajalikkus ning kooli ressurss.

4.3. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted ja realiseerumine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ning võimaldavad kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuuted mitmete õppeainetega. Õpetus realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu, arvestades kooliastmeti õpilaste arengut. Läbivad teemad on III kooliastme loovtöö teema valiku aluseks.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat on:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) kultuuriline identiteet;
- 5) teabekeskkond;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) tervis ja ohutus;
- 8) väärtused ja kõlblus.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikaine kasutamises - läbivate teemade taotluste toetamine uute õppeainete kaudu;
- 4) korraldades võimaluse korral koostöös paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes ja üle-eestilistes projektides;
- 5) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna.

Kool korraldab järgmisi ülekoolilisi tegevusi läbivate teemade taotluste toetamiseks:

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat	Igal õppeaastal toimuvad ülekoolilised tegevused, kus käsitletakse eelkõige seda läbivat teemat
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.	„Tagasi kooli“ projekti jätkamine – erinevate elukutsete tutvustamine. Koolis töötavate inimeste ametite tutvustamine. Karjäärinädal koolis. Õppekäigud ametikoolidesse, erinevate ametite õppimise võimalused. Õppekäigud asutustesse ja ettevõtetesse, töövarjuks olemine. 9. klassis lisaaine „Karjääriõpetus“, 8. klassis lisaaine „Arvutiõpetus“, mis on lõimitud karjääriõpetusega. Karjäärinõustamine koostöös Töötukassa karjäärinõustajaga. Osalemine infomessidel (Teeviit jt).

	Ülevallalisele noorte infopäeval osalemine, koostöö valla noortevolikoguga. Lastevanemate nõustamine lapse karjäärivaliku planeerimise osas. Karjääriinfo, elukutseid tutvustav materjal raamatukogus.
Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.	Keskkonnapäeval, matkad ja õppekäigud erinevatesse looduskeskkondadesse. Taaskasutuse tutvustamine ja selle olulisus tänapäeva ühiskonnas. Uuskasutuspäev. Õuesõppe tunnid kõigis ainetes. Keskkonda ja jätkusuutlikku arengut käsitlevad teemad ainetundides. Töökasvatus (hoone ümbruse koristamine, enda ümbruse/töökoha koristamine, õpilaskodus korra hoidmine, lume lükkamine jne.) Maailmakoristuspäeval osalemine.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.	Üle-eestilistes projektides osalemine (Transpordiameti projektid, „Konnad teel(t)“ jt). Projektis „Peatu, vaata, veendu!“ osalemine. Lipupäevadele tähelepanu juhtimine. Helkurikuu. Lindude toitmine talvisel perioodil (linnumajade ehitamine tööõpetuses ja üles panemine). Pesakastide meisterdamine kevadel ja metsa viimine. Laatade korraldamine (jõululaat, maalelamise päev, maaelufestival jt). Kooli infopäeva korraldamine. Näituste korraldamine (isemeisterdatud helkurid, kadrinõu, jt õpilastööde näitused) Riiklikel näitustel ja joonistusvõistlustel osalemine. Skautlus, hundud. Õpilasesinduse poolt juhitud aktiivsed vahetunnid. Minu Riik õppepäeval osalemine. Ülevallalisele noorte infopäeval osalemine, koostöö valla noortevolikoguga.

	Kodanikupäeva tähistamine.
Kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.	Teatri ja kino ühiskülastused. Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine. Õppekäigud muuseumidesse, raamatukogusse. Raamatukogutunnid. Õuesõpe kultuurikeskkonnas. Eesti toidu tutvustamise nädal, kus koostöös koolipersonaliga lõimitakse ühine teema erinevate ainete tundidesse, kooliüritustesse. Valla ja maakonna kultuuripärandi tutvustamine. Vanavanemate päeva tähistamine. Koolikontserdid. Erinevate kultuuride tutvustamine hõimupäevadel. Draamaõpetuse lisatunnid. Temaatilised ülekoolilised üritused.
Teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.	Interaktiivsete vahendite kasutamine. Digitaalse õppevara kasutamine ainetundides. Tiigrihüppe õppematerjal „Targalt internetis“. Arvutitunnid lõimituna kõigi õppeainetaga alates 1. klassist. Internetis valitsevatest ohtudest teavitamine „veebikonstaabli“ kaasamisel. Nutitelefonide arukas kasutamine (piltide saatmine, Opiqu avamine, Stuudiumi kasutamine jne.) Erinevates meediakanalites orienteerumine (konstruktiivse kriitikameele kasvatamine). Õppekäik AHHA teaduskeskusesse ja Proto Avastustehasesse II–III kooliastmes.
Tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.	Õppekäigud ettevõtetesse ja kutsekoolidesse. Loovusõpetuse rakendamine. Robootika ringi loomise võimalus. Interaktiivsete vahendite ja keskkondade kasutamine (Kahoot, Quizlet jt) ühisüritustel, õppetöös. Stuudiumi kasutamine. Veebitunnid, -nõustamine (distsantsõppe perioodil, individuaalne juhendamine jms).

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.	Projekt KEAT „Kaitse end ja aita teist“. Ohutusõppepäevad, matkad, õppekäigud (Päästeamet jt). Ülekooliline südamenädal, südamekuu. Helkurite valmistamine, näitus, kasutamine. Leivanädal toitumisharjumuste kaasaaitamisega. Vaimse tervise nädal. Sportlikud huviringid (sumomaaadlus, ujumine, pallimängud). Skautlus. Liiklusõpetuse lisaaine. Maanteeameti projektides („Peatu, vaata, veendu“; „Kanna helkurit“) osalemine. Südamenädal. Tervist edendava kooli projektis osalemine. Hügieeniharjumuste kujundamine. Tervisliku toitumise propageerimine (koolitoit/ vaheampsud/koolipiim, ainetundides tervisliku toidu valmistamine). Ennetustöö kriisiolukordadega toimetulemiseks.
Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.	Erinevate tähtpäevade tähistamisega seotud üritused (emakeelenädal, kodanikupäev, vabariigi aastapäev, jõulud, kalendritähtpäevad). Projekt KEAT „Kaitse end ja aita teist“ Sõbranädal koolis – kirjade saatmine. Osalemine projektis „Kiusamisvaba kool“. Avalikus ruumis korrektse keelekasutuse kujundamine. Väärtuste ja kõlbluse kasvatamine draama- ja inimeseõpetuses (õigused, kohustused, vastutus) rollimängude kaudu. Projekt „Tagasi kooli“ - erinevate ametite esindajate ja vilistlaste külaskäigud, nende edulood. Heategevuslikud ülekoolilised üritused. Koostöö politseiga (loengud õpilaste õigustest, kohustustest, karistustest korrariikkumise puhul jm).

4.4. Lõimingu põhimõtted

Lõiming tähendab õppekava terviklikkuse taotlust: õppe sisu organiseerimist tervikuks ning õpilaste tervikliku maailmapildi kujunemist vastavalt õpetuse ja kasvatuse eesmärkidele.

Lõimingu eesmärgid on:

- 1) ainepõhise õppekava paindlikumaks ja efektiivsemaks muutmine;
- 2) vältida selliseid õppimisraskusi, mis tekivad tähelepanu pidevast ümberlülitamisest ühelt ainelt teisele;
- 3) aidata mõista ja suhestada juba õpitut või õpitavat;
- 4) pakkuda õpilastele motiveeritud teadmisi, seostada teadmisi õpilasest ja tema huvidest lähtuvalt ning soodustada sellega õpilase aktiivsust;
- 5) koolis õpitava seostamine eluga;
- 6) toetada üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Lõimingu viisid on:

- 1) ainetevaheliste seoste loomine – õpetaja kavandab seosed koostöös teiste aineõpetajatega;
- 2) ainete kombineerimine – loovusõpetus;
- 3) teemakeskne lõiming (üldõpe) - ainetevahelised projektid, õppekäigud;
- 4) valdkonnasisene ja valdkondade vaheline lõiming (üld- ja valdkonnapädevustest lähtuvalt);
- 5) ühisüritused koolis.

Lõiming saavutatakse:

- 1) erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel;
- 2) läbi koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste;
- 3) õppeülesannete ning -viiside abil (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk aitavad õpilastel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi, mis on olulised nende hilisemas tööelus; õppeülesanded, projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö jmt täidavad aga olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel).

5. ÕPILASE ARENGUT TOETAVA HINDAMISE KORRALDUS

5.1. Hindamine ja hindamisest teavitamine

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee

valikul;

- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Hinded ja tagasiside kantakse õppeinfosüsteemi Stuudium.

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;
- 3) nõuded õpilase käitumisele on esitatud kooli kodukorras

Õpilast ja tema vanemat teavitab kool hindamisest üldjuhul Stuudiumi vahendusel, kokkuleppel kooliga või vanema soovil ka paberil.

Õpilane saab oma hinnete kohta teavet ka õpetajatelt ja klassijuhatajalt. Vanemal on õigus saada lisateavet oma lapse hinnete kohta õpetajatelt ja klassijuhatajalt.

Õppeaasta on jaotatud kolmeks õppeperioodiks (trimestriks), mille lõpul toimub kokkuvõttev hindamine ning antakse tunnistused.

Iga õppeperiood (trimester) kestab 55–60 õppepäeva ja tunnistused antakse üldjuhul nädala lõpus.

Kool annab õpilasele ja vanemale tagasisidet õpilase õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse kohta 1.–3. klassis kirjeldava tagasisidena paberkandjal iga trimestri ja õppeaasta lõpus; 4.–9. klassi õpilased saavad iga trimestri ja õppeaasta lõpus paberkandjal tunnistuse kokkuvõtvate hinnetega.

Õpitulemuste ja käitumise hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja iga õppeaasta alguses ning lastevanematele lastevanemate koosolekul, individuaalselt või Stuudiumi kaudu.

Hindamise nõuded saab õpilane teada trimestri või teema alguses klassi- või aineõpetajalt: mida ja millal antud õppeaines hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Trimestri jooksul planeeritavad kontrolltööd kooskõlastatakse teiste õppeainete õpetajatega ja registreeritakse Stuudiumis. Õppepäevas võib viia läbi ühe kontrolltöö. Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilastele ette vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Õppenädalas võib viia läbi kuni kolm kontrolltööd. Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis ainult esmaspäeval või reedel.

5.2 Õppimist toetav hindamine

- 1) Õppimist toetava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.
- 3) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 5) Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärasest ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.
- 6) Õppimist toetava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguestluse alusmaterjaliks.

5.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

1.–3. klassi õpilase teadmiste ja oskustele antakse sõnaline hinnang lähtuvalt tema arengust, kooliastme pädevustest ja õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest.

Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse 4.–9. klassis numbriliste hinnetega viie palli süsteemis. Õppeainete erisustest tulenevad hindamise põhimõtted on välja töötatud kooli õppekavas esitatud ainekavades.

Trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilasele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi, kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtted.

5.4. Hindamisel viie palli süsteemis

- 1) Hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90 – 100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 2) Hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 75 – 89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 3) Hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «3», kui õpilane on saanud 50 – 74%, maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 4) Hindega «2» («puudulik») hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «2», kui õpilane on saanud 20–44% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 5) Hindega «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- 6) Hindamise erisused fikseeritakse individuaalses õppekavas.

Õpilasele, kel on jäänud vajalik töö (kontrolltöö, praktiline töö, referaat vms) sooritamata, kantakse Stuudiumisse “T”. Sellisel juhul annab aineõpetaja õpilasele võimaluse töö sooritamiseks kümne tööpäeva jooksul.

5.5. Suuliste ja kirjalike sõnaliste hinnangute kasutamine 1.–3. klassis

1.–3. klassis kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.

1.–3. klassi õpilase teadmiste ja oskustele antakse sõnaline hinnang lähtuvalt tema arengust, saavutatud pädevustest, õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning saavutatud õpitulemustest.

1.–3. klassi õpetaja sisestab Stuudiumis kirjaliku sõnalise hinnangu tunni kommentaarina.

Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, sätestatakse selles hindamise erisused.

Põhiliselt kasutatakse õpiprotsessi hindamist, mis peaks õpilase jaoks olema eelkõige positiivne. Õpetaja annab lapse saavutuste kohta iga päev tagasisidet. Kolm korda õppeaasta jooksul antakse kirjalikke kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid.

Kokkuvõtvates hinnangutes tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning lünkadele teadmistes.

Õpilastele antud kokkuvõtvad sõnalised hinnangud kantakse klassitunnistusele.

5.6. Järelevastamine või järeltööde sooritamine

- 1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata (Stuudiumis on märges „T“), antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks kuni 10 päeva jooksul alates hinde teada saamisest aineõpetaja poolt määratud ajal (ka õpilasele sobival, tunnivabal ajal). Järelevastamist ja järeltööd hinnatakse viiepallisüsteemis. 1.–3. klassis kasutatakse sõnalist hinnangut.
- 2) Järele tuleb vastata kõik kontrolltööd ja praktilised tööd. Suulised vastused ja tunnikontrollid vastatakse järele kokkuleppel aineõpetajaga.
- 3) Õpilase pikemaajalisel puudumisel antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks pikema aja jooksul aineõpetaja ja õpilase vahelisel kokkuleppel. Vajadusel koostab õpetaja talle individuaalse töökava järeleõppimiseks ja –vastamiseks.
- 4) Vähemalt rahuldava järelevastamise või järeltöö tulemus kantakse Stuudiumi klassipäevikusse ning kajastub kaldkriipsuga märgistatud hindena.

5.7. Käitumise ja hoolsuse hindamine.

- 1) Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja iga trimestri lõpul koostöös aineõpetajatega, arvestades pikapäevarühma õpetaja ja õpilaskodu kasvataja ettepanekuid ja arvamusi.

- 2) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ning õppetegevust toetavatel üritustel, õppekäikudel jms.
- 3) Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- 4) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav»
- 5) Käitumise ja hoolsuse hinne märgitakse Stuudiumisse ning kantakse klassitunnistusele.

Käitumise hindamine

Hindamisel viiepallisüsteemis hinnatakse:

- 1) käitumishindega “eeskujulik” õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt;
- 2) käitumishindega “hea” õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid;
- 3) käitumishindega “rahuldav” õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist;
- 4) käitumishindega “mitterahuldav” õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate nõudmistele ning kellele kooli kodukorras reguleeritud mõjutuste rakendamine ei ole andnud tulemusi. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka üksiku õigusvastase teo või kõlblusnormi rikkumise eest.

Hoolsuse hindamine

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase:

- 1) suhtumine õppeülesannetesse (kohusetundlikkus, töökus, järjepidevus ja õigeaegsus õppeülesannete täitmisel)
- 2) õppevahendite hoidmine ja olemasolu,
- 3) töökoha korrasolek,
- 4) tegevus klassikorrapidajana,
- 5) osavõtt koolis toimuvatest heakorratöödest,
- 6) suhtumine kooli ruumide, sisustuse ja ümbruse korrashoidu.

Hindamisel viiepallisüsteemis hinnatakse

- 1) hoolsushindega “eeskujulik” õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni;
- 2) hoolsushindega “hea” õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt;

- 3) hoolsushindega “rahuldav” õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt;
- 4) hoolsushindega “mitterahuldav” õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

5.8. Hinde vaidlustamine

- 1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- 2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.
- 3) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus õppenõukogu otsusega mittenõustumise, samuti õpetamist ja kasvatamist puudutavate vaidlusküsimuste korral pöörduda kooli hoolekogu ja/või kooli üle riiklikku järelevalvet teostava ametiisiku poole.

5.9. Kokkuvõttev hindamine ja järgmisesse klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine hinnete koondamine trimestri- ja aastahindeks. Koondhinded esitatakse 4.–9. klassis viiepallisüsteemis, 1.–3. klassis sõnalise hinnanguna. Kokkuvõttev hinne ei ole aritmeetiline keskmine.
- 2) Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul antud trimestri jooksul saadud hinnete alusel.
- 3) Kui õpilane pole kokkuvõtva trimestri- või aastahinde väljapanemise ajaks sooritanud nõutavaid hindelisi töid, muudetakse Stuudiumis märke „T“ indeks „1“, mis tähistab nõutavate teadmiste ja oskuste puudumist.
- 4) Kui trimestrihinne jääb mõjuvatel põhjustel välja panemata, tähistatakse see Stuudiumis märgiga “MH”, mille juures esitatakse kommentaaris hinde saamise tingimused ja tähtaeg. Kui õpilane ei ole kasutanud etteantud tähtajaks võimalust järele vastata, hinnatakse vastava trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused indega «nõrk» (1).
- 5) Õpilasele, kellele on õppeperioodi eest pandud hinne “1”, “2” või on jäetud hinne välja panemata, rakendatakse tugimeede koostöös aineõpetaja, klassijuhataja ja tugispetsialistiga (näit. konsultatsioon, õpiabi rühm, logopeediline abi jms.) või koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 6) Õppeaine aastahinne pannakse välja trimestrihinnete alusel.
- 7) Aastahinnete või –hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisesse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama.

- 8) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või trimestrite lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.
- 9) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- 10) Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu üldjuhul juunis kuni kümne kontakttunni vältel. Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid ja iseseisvalt kodused ülesanded. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- 11) Põhjendatud mitteilmumise või sooritamata jätmise korral viiakse järeltöö üle augustisse.
- 12) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- 13) 1.–3. kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu.
- 14) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 15) Õpilane viiakse üle järgmisesse klassi olenemata käitumise aastahindest.
- 16) Lõigetes 13 ja 14 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.
- 17) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja kolm tööpäeva enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 18) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui:
 - õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne “1”, “2” või mitterahuldav hinnang;
 - täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme;
 - õpilase seaduslik esindaja on esitanud sellekohase avalduse.

5.10 Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab põhikooli riikliku õppekava järgi õppinud õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt rahuldavad, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.
- 2) Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppinud õpilasele väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli lõputunnistus, kui tema viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning ta on sooritanud eesti keele ja

matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.

- 3) Kooli valitud eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.
- 4) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 - kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
 - kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 5) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle on kehtestatud individuaalne õppekava, mis sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus.

6. LOOVTÖÖ KORRALDUS KOLMANDAS KOOLIASTMES

Loovtööks loetakse individuaalselt õpilase poolt läbiviidud projekti. Loovtöö tähendab kas uurimistööd, mis eeldab materjali kogumist, analüüsimist ning järelduste tegemist, või loomingulist tööd (kunsti- või muusikatöö, käsitöö jne), mis toob esile õpilase tugevamad küljed.

Loovtöö võib olla:

- lühiuurimus;
- foto- või kunstinäitus;
- õppematerjali loomine;
- omaloomingulise muusikateose loomine;
- ruumiliste kujundite loomine;
- kunsti-, käsitöö või tehnoloogiaõpetuse projekt;
- muu loominguline tegevus.

Loovtööd tehes harjutab õpilane nii iseseisva õppimise oskusi kui ka koostööd oma juhendajaga.

Juhendaja:

- aitab püstitada töö eesmärgi ja kavandada töö ülesehitust;
- aitab koostada töö ajakava;
- annab suuna teemakohase kirjanduse otsimiseks;
- konsulteerib õpilast töö käigus;
- kontrollib töö valmimist osade kaupa ajagraafikust lähtuvalt;
- hindab õpilase tööprotsessi;
- annab kirjaliku hinnangu õpilase tööle.

Õpilane:

- otsib teemakohase kirjanduse ja allikad;
- annab perioodiliselt juhendajale aru töö käigust;
- vormistab töö nõuetekohaselt;
- kaitseb töö kaitsmiskomisjoni ees.

Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui rühmatööna. Loovtöö sooritamine on põhikooli lõpetamise tingimuseks põhikooli riikliku õppekava järgi õppivatele õpilastele. Selle hinne märgitakse lõputunnistusele.

6.1. Töö koostamine

6.1.1. Teema valik

Loovtöö koostatakse reeglina 8. klassis. Õpilane valib ühe loovtöö teema kooli pakutavate teemavaldkondade hulgast või mõne temale huvipakkuva teemavaldkonna, mida kool pole nimetanud hiljemalt 30. oktoobriks. Teemade valikul lähtutakse õppekava läbivatest teemadest.

Igal õpilasel on juhendaja, kes on Näpi Kooli pedagoog. Juhendaja nõusolekul võib valida kaasjuhendaja väljastpoolt kooli.

6.1.2. Kirjanduse valik ja läbitöötamine

Töö koostamiseks vajaliku kirjanduse leidmine, läbitöötamine ja analüüsimine on õpilase iseseisev ülesanne. Esialgsel tutvumisel kirjandusega tuleb pöörata tähelepanu antud temaatikaga seonduvatele märksõnadele ja mõistetele. Kasutatud allikate arv ei ole piiratud, pigem lähtudes konkreetse töö vajadustest.

6.1.3. Loovtöö etapid ja struktuur

Loovtöö koostamisel on järgmised etapid:

1) Ajakava koostamine

Loovtöö ajakava koostades tuleb pidada nõu juhendajaga. Õpilane vastutab ajakava täitmise eest, juhendaja vastutab õpilase konsulteerimise eest.

2) Töö sisulise osa kirjutamine

Töö kirjutaja esitab ajagraafikuga määratud ajaks juhendajale töö esialgse variandi, olles kinni pidanud loovtöö vormistamiseks esitatud nõuetest. Vajadusel parandab ja töötab töö ümber juhendaja ettepanekutest lähtuvalt.

3) Töö kaitsmine

Loovtöö kaitsmine toimub kaitsmiskomisjoni (kuupäeva ja komisjoni koosseisu kinnitab direktor oma käskkirjaga igal õppeaastal eraldi) ja teiste kohaletulnute ees.

Õpilane koostab oma loovtöö põhjal lühikese kaitsekõne, kus toob välja peamise oma tööst. Võib kasutada näitlikku abimaterjali. Töö kaitsmiseks on aega 5-10 minutit.

Töö struktuur ja ülesehitus on kirjeldatud lisas 3.

6.2. Loovtöö hindamine

Loovtöid hindab direktori käskkirjaga kinnitatud hindamiskomisjon (kinnitatakse igal õppeaastal hiljemalt 30. märtsiks), kes arvestab:

- 1) töö autori suulist kokkuvõtvat kaitsmist;
- 2) retsensendi arvamust;
- 3) juhendaja hinnangut.

Kasutatakse mitmeeristavat hindamist ja lähtutakse hindamistabeli punktide summast alljärgnevalt:

Hinne AR — Õpilane on omandanud vajalikul tasemel loovtöö koostamise üldised pädevused, Töö sisu ja vormistus on kooskõlas, kõik töö osad on omavahel seotud. Kõik loovtööle esitatavad tehnilised nõuded on täidetud. Õpilase suuline esinemine on piisav.

Hinne MA — Õpilane pole järginud koolipoolseid loovtööle esitatavaid nõudeid ning pole täitnud juhendaja korraldusi. Töö sisu ja vormistus ei vasta esitatud nõuetele. Õpilase suuline esinemine on ükskõikne. Loovtöö on esitamata.

7. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes kooli veebilehe, Stuudiumi kaudu, valikuliselt sotsiaalmeedia vahendusel, telefoni teel, kohtumistel ning lastevanemate koosolekutel.

Kool nõustab õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises vähemalt kord aastas toimuval arenguvestlusel.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse. 9. klassis viiakse läbi karjääriõpetuse tunde.

8. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

Kool toetab õpilaste võimetekohast arengut, kooli töötajad on koostööpartnerid peredele ja teistele lastega töötavatele spetsialistidele.

Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamist ja rakendamist korraldab koolis hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija (HEVko), kes juhib tugimeeskonda. Kooli tugimeeskonda kuuluvad lisaks HEVkole sotsiaalpedagoog, psühholoog, õppejuht.

Võimetekohase õppe rakendamiseks, annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, millest tulenevalt valitakse sobiv õppekorraldus, õppemeetodid, kaasatakse sobivasse huvitegevusse, juhendatakse väljaspool õppetunde, korraldatakse tegevusi õpilaskodus. Õppe korraldamisel lähtutakse kooli ressurssidest.

Õpilastele kohandatakse õppekorraldust ja rakendatakse tugispetsialistide teenust, lähtudes koolivälise nõustamismeeskonna ja kooli tugimeeskonna soovitudest.

HEVko ettepanekul ja direktori otsusel võib tuge vajavale õpilasele põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ning põhikooli riiklikust ja põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast lähtudes rakendada järgmisi tugimeetmeid:

- tugispetsialisti teenuse osutamine;
- õpiabi rakendamine individuaalselt või rühmas;
- käitumise tugikava koostamine;
- pikapäevarühma töös osalemine;
- individuaalse õppekava rakendamine;

- eesti keele õpetamine „Eesti keel teise keelena“ ainekava järgi.

Lisaks on võimalik kokkuleppel vanemaga suunata õpilane ajutiselt või õppeaastaks elama õpilaskodusse.

Meetme rakendamise tulemuslikkust arutatakse jooksvalt igal nädalal toimival tugimeeskonna koosolekul, seda hindavad kõik meetme rakendamises osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt üks kord aastas. HEVko teeb ettepanekud vanematele ja vajadusel kooli direktorile edasisteks tegevusteks.

Toe vajaduse tuvastamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilis-psühholoogilist hindamist. Selle tulemused ning õpetajate ja spetsialistide tähelepanekud, soovitud dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Koolis rakendatakse seadusest tulenevaid tugi- ja mõjutusmeetmeid õpilaste suhtes eesmärgiga mõjutada õpilasi kooli kodukorra kohaselt käituma ja teistest lugu pidama ning ennetada turvalisust ohustavate olukordade tekkimist koolis.

Õpilastele osutatakse koolitervishoiuteenust, mille hulka kuulub kooliõe tegevus Sõmeru Perearstikeskuses.

9. KARJÄÄRIÕPPE JA KARJÄÄRINÕUSTAMISE KORRALDUS

Kutsesuunitlustöö eesmärgiks on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad nüüdisaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ja eneseteostust.

Kutsevalikut toetavaid teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, klassijuhatajatundides. 9. klassis läbivad õpilased valikaine „Karjääriõpetus“, 8. klassi valikainesse „Arvutiõpetus“ on lõimitud karjääriõpetuse teemad.

Kutsevalikualane kirjandus on kättesaadav kooli raamatukogus.

Karjääriteenust osutab koolis psühholoog, kaasates Töötukassa karjäärinõustaja.

Karjäärinõustamise eesmärgil toimuvad koolis

- õpilaste arenguestlused;
- karjäärinõustamine ja vastava testimise läbiviimise korraldamine (kooli psühholoog);
- ettevõtete külastamine;
- 9. klasside õpilaste tutvumine kutseõppeasutustega;
- karjäärimeessidel osalemine;
- lahtiste uste päevad;
- „Tagasi kooli!“ projekti tunnid.

10. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

Kool loob tingimused ohutuse väärtustamiseks igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses ning tegeleb liikluskasvatusega.

Liikluskasvatuse eesmärk on kasvatada vastutustundlik ja teisi arvestav liikleja:

- kes liikleb ohutult ja tajub liikluskeskkonda;
- kes oskab erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina endale ja teistele ohutult käituda;
- kes hoidub inimesi ohustavast liikluskäitumisest ning ümbritseva liikluse takistamisest.

Vastavad teemad tulenevad läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning neid käsitletakse lõimituna ainetundidesse, klassijuhatajatundides, valikaine „Liiklusõpetus“ tundides. Väljaspool õppetundi toimuvad liikluskasvatust toetavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

Liikluskasvatuse rõhuasetused kooliastmeti on järgmised:

- I kooliastmes – jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemine ja käitumine ning toimetulek koduümbruse liikluskeskkonnas;
- II ja III kooliastmes – erinevate liiklusolukordade selgitamine õpilase enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning ohutu liiklemine linna ja maapiirkonna teedel.

Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise ulatus tundides õppeaastas klassi kohta on järgmine:

- liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine (1)
- liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus (1)
- jalakäija liiklusreeglid (4)
- ohutu liikluskäitumine (2).

3. klassi valikainetunnis „Liiklusõpetus“ käsitletakse 35 tunni ulatuses antud teemasid põhjalikumalt, sidudes teoreetilised teadmised praktilistega.

Vastavalt Maanteeametis välja töötatud materjalidele on ohutuse ja ohutu liiklemise väärtustamiseks kujundatavad pädevused kooliastmete kaupa järgmised:

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust.		Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas.
Teab hädaabi numbrit 112 ja oskab ohust teatada.	Oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada.	Oskab ohuolukorda hinnata ja ohust kiiresti teatada.
Oskab ohutult koolihoonest evakueeruda.		Oskab ohutult koolihoonest evakueeruda ja osutada sealjuures abi noorematele.
Teab lõhkekehade kaasnemise ohte, oskab lõhkekeha leiu korral abi kutsuda.		
Oskab käituda pommiähvarduse korral.		
		Oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel kaitsta enda tervist.

Oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada selliste ohtude vältimist.	Oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja selle vältimise võimalusi.	Oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida sihtpunkti jõudmiseks ohutuma teekonna.
Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkurit, turvavööd, jalgrattakiivrit, põlve- ning küünarnukikaitsmeid.	Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkurit, turvavööd, jalgratta- ja mopeedijuhi kiivrit, põlve- ning küünarnukikaitsmeid.	
Oskab käituda ühissõidukeis, neisse turvaliselt ning kaassõitjaid arvestades siseneda ja neist väljuda; ületab sõiduteed ohutult.		
Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha. Enne tee ületamist peatub, kuulatab, vaatab ning olles ohutuses veendunud, ületab sõidu- või raudtee.	Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha ning selle turvaliselt ületada.	Kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid.
Oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal ja lumisel teel.	Toob välja erinevused valgel ja pimedal ajal liiklemisel nii jalakäija kui juhina.	
Oskab valida jalgratta, rula ja rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta.	Mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale ja jalgratturile.	Teab, tunneb ja mõistab nõudeid jalakäijale ja juhile (jalgratturile, mopeedijuhile) ning oskab vastavalt nõuetele käituda.
Oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust.	Järgib liikluses kehtivaid norme ja arvestab kaasliiklejatega.	
Teab ja kasutab ohutu liiklemise reegleid.	On teadlik liiklusohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta. Oskab ohutult liigelda asulas ja asulavälisel teel.	
Oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali liiklusalaste teemakäsitluste kohta.	Oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti liiklusohutusosalast olukorda teiste riikidega.	

Teab helkuri vajalikkust ning kasutab seda.	Teab helkuri vajalikkust ning kasutab seda. Oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi.	
---	---	--

11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

- 1) Õpetaja planeerib oma töö õppeaine õpetamisel, lähtudes ainekavast, kooli üldtööplaanist, õppematerjalist ning õpilaste individuaalsusest.
- 2) Õppe planeerimine tagab tegevuste eesmärgipärasuse. Tegevused planeeritakse õppenädalati, kavandades lõimingud, õppekäigud jm tegevus.
- 3) Õppetööd planeeritakse koostöös teiste õpetajatega, lähtudes üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks kavandatavatest tegevustest.
- 4) Õpetaja teavitab õpilasi iga trimestri alguses õpetatava aine käsitletavate teemade ajalisest jaotusest, õpitulemustest ning hindamise korraldusest.
- 5) Kontrolltööde ajad planeeritakse Stuudiumis, arvestusega, et kontrolltööde arv päevas ja nädalas ei ületaks seadusega lubatud norme.

12. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.

- 1) Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.
- 2) Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli õppekava muutmise kooli direktor.
- 3) Põhjendatud ja asjakohase taotluse korral kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.
- 4) Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.
- 5) Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduse“ §-st 16.
- 6) Kui hoolekogu või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad muudatused on vastuolus kehtiva seadusandlusega, kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

- 7) Muudatused õppekavasse viiakse sisse iga õppeaasta alguseks.
- 8) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestab kooli õppekava direktor käskkirjaga.
- 9) Kooli õppekava muudatused esitatakse õppekava terviktekstis ning kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Lisa 1. Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ainekavad

Lisa. 2 Distsantsõppe (e-õppe) läbiviimise kord

1. PÄEVAKAVA

- 1.1. Distsantsõppe päevakava kehtestab direktor käskkirjaga.
- 1.2. Distsantsõppe päev jaguneb videosillaga kontakttundideks, iseseisvaks tööks paberkandjal allikatega, iseseisvaks tööks e-keskkondades ja videosillaga konsultatsiooniks. Tegemist on õpetaja poolt juhitud õppetegevusega.
- 1.3. Õpilasi ja lapsevanemaid teavitatakse distantsõppe päevakavast Stuudiumi sõnumite kaudu.
- 1.4. Ühe õppeaine raames jaguneb distantsõppe järgmisteks etappideks:
 - 1.4.1. Videosillaga kontakttund, milles tutvustatakse uut õppematerjali ja kontrollitakse suuliselt teema mõistmist. Tutvustatakse iseseisva töö juhendit.
 - 1.4.2. Iseseisev töö paberkandjal õppematerjaliga ja/või iseseisev töö e-keskkonnas. Iseseisva töö tulemuse esitamine Stuudiumis või mõnel muul digitaalsel moel tunni toimumise päeval hiljemalt kell 20.00, kui ei ole õpetaja andnud teist tähtaega.
 - 1.4.3. Õpetaja annab tagasisidet õpilase iseseisvalt sooritatud töödele kirjalikult hiljemalt järgmisel tööpäeval kell 16.00 või videosillaga järgmise kontakttunni kaudu.
 - 1.4.4. Üks kord nädalas toimub vajadusel videosillaga konsultatsioonitund.

2. DISTANTSÕPPE TUNNID, TUNNIKIRJELDUSED JA KODUSED ÜLESANDED

- 2.1. Distsantsõppe tunnid kantakse Stuudiumisse vastavalt direktori poolt kinnitatud ja Stuudiumi kaudu lapsevanematele ja õpilastele saadetud distantsõppe tunniplaanile. Tundide sisu ja juhendmaterjali näeb õpilane Stuudiumi tunnikirjeldustest, ülesanded, mida õpilane peab kirjalikult esitama, sisestatakse kodutöödena.
- 2.2. Tunnikirjeldused ja kodutööd on Stuudiumisse sisestatud sama päeva tundide kohta hiljemalt hommikul kell 9.00.
- 2.3. Kutse videosillaga kontakttunni ja konsultatsiooniga liitumiseks tuleb õpilasele Stuudiumi kalendri sõnumite kaudu. Videosillaga kontakttunni algusaeg on toodud ka direktori poolt kinnitatud distantsõppe päevakavas.
- 2.4. Õpetaja võib samaaegselt läbi viia mitme klassi ja/või õpperühma videosillaga kontakttunnid, kui õppesisu ja -kava seda võimaldab.
- 2.5. Mitu õpetajat võivad koostöös läbi viia erinevaid õppeaineid lõimiva videosillaga kontakttunni.

3. DISTANTSÕPPE ÕPPEMATERJALID JA -KESKKONNAD

- 3.1. Videosillaga kontakttundide ja konsultatsioonide keskkonnana kasutatakse 5.–9. klassi õppetöö läbiviimiseks Zoom, Google Meet, Teams keskkonda. 1.–4. klassi õppetöö läbiviimisel arvestatakse õpilase ja lapsevanema võimalusi ning sobivaid keskkondi, õppetöö läbiviimise viis lepitakse personaalselt kokku.
- 3.2. Õppematerjalidena kasutatakse lisaks paberkandjal õpikule, töövihikule ja vihikule e-keskkondi (Opiq, Nutisport.ee, Tera (Stuudium), Taskutark jne). Lisaks võib õpetaja luua ise internetikeskkonnas kasutatavaid õppevahendeid, teste, harjutusi ja kontrolltöid.

- 3.3. Õpetajal on soovitatav kasutada ühtesid ja samu keskkondi, et vältida liigset ajakulu erinevate keskkondade selgeks õppimisel.

4. HINDAMINE DISTANTSÕPPE AJAL

- 4.1. Distsantsõppe ajal hinnatakse õpilase iseseisvat tööd reeglina kooli hindamisjuhendi järgi, õpetaja valikul võib selle jätta hindamata, andes tehtule sõnalist tagasisidet. Stuudiumis kajastub see märgiga AR või MA.
- 4.1.1. Õpetajate tagasiside on väga mõjus vahend õppimise soodustamiseks. Kui õpilastel on selge, milline on hea sooritus, oskavad nad selle poole püüelda. Õpetajalt eeldab see ülesande ja hindamiskriteeriumite selget sõnastamist.
- 4.1.2. Õpetajate tagasiside peab olema informeeriv ning võimaldama õpilastel mõista, mis täpselt ootustele vastas ja mis mitte.

5. ÕPPETÖÖS OSALEMINE

- 5.1. Videosillaga kontakt tundides osalemine on õppetöö tulemuslikkust arvestades üldjuhul kohustuslik.
- 5.2. Kui laps ei saa mingil põhjusel päevakava järgi tunnitöid teha ja videotundides osaleda, tuleb päevatöö iseseisvalt omandada Stuudiumi tunnikirjelduste järgi ja esitada iseseisev töö õpetajale vastavalt saadud juhendile 10 tööpäeva jooksul.
- 5.3. Kool teostab järelevalvet õpilaste distantsõppes osalemise üle. Tunnitöö järjepidev mitteesitamine võrdub koolikohustuse mittetäitmisega. Klassijuhataja või tugispetsialist võtab vajadusel ühendust õpilase ja/või õpilase vanemaga, kui õpilane ei osale distantsõppes.

6. IT TUGI DISTANTSÕPPE AJAL

- 6.1. Kui õpilasel tekib tehniline probleem, raskused töökäsust arusaamisel, töö valmimine võtab oodatust kauem aega, pöördub ta Stuudiumi sõnumi või e-kirja kaudu aineõpetaja poole, selgitab olukorda, palub abi või ajapikendust. Õpetaja vastab sõnumitele sama päeva jooksul oma tööajal (9:00 – 16:00).
- 6.2. Kooliastmepõhistes videosillaga konsultatsioonitundides saavad osaleda ka lapsevanemad, andes sellest eelnevalt teada vastavale spetsialistile e-kirja teel: urmas.einmann@napi.edu.ee (haridustehnoloog).

7. NÕUSTAMINE DISTANTSÕPPE AJAL

- 7.1. Õpilasi ja vanemaid nõustavad videosilla või telefoni kaudu
Sotsiaalpedagoog
Psühholoog
Eripedagoog

Lisa 3. Loovtöö struktuur ehk ülesehitus

Tiitelleht

Tiitellehel peavad olema järgmised andmed:

- 1) õppeasutuse täielik nimi;
- 2) töö pealkiri;
- 3) töö iseloom (loovtöö);
- 4) koostaja ees- ja perekonnanimi ning klass;
- 5) juhendaja ees- ja perekonnanimi;
- 6) töö valmimise koht;
- 7) aastaarv.

Sisukord

Tiitellehe järel asub sisukord, mis sisaldab uurimistöö osade, sh peatükkide ja alajaotiste pealkirju ja vastavate lehekülgede numbreid. Sisukorda ei kuulu tiitelleht ja sisukord.

Sissejuhatus

Sissejuhatus on maksimaalselt üks lehekülg ja sisaldab:

- 1) teema valiku põhjendust;
- 2) töö eesmärgi sõnastamist;
- 3) ülevaadet töö põhilistest peatükkidest/etappidest.

Töö kirjeldus

Loovtöö sisuline osa jaguneb peatükkideks. Ükskõik millist praktilist tööd on teostatud, peaks see sisaldama vähemalt kaht (2) alapeatükki: materjalide ja tarvikute kirjeldus ning töö kirjeldus.

Kokkuvõte

Kokkuvõttes tehakse järeldused sissejuhatuses kirjeldatud eesmärgi täitmise kohta. Kokkuvõttes ei esitata enam uusi andmeid ega fakte.

Kasutatud materjali loetelu

Kasutatud materjali loetellu võib võtta ainult need allikad, millele on tekstis viidatud. Allikad reastatakse autorite nimede tähestikulises järjekorras.

Näide **raamatu** kohta:

1. *Tulving, E.* 1999. Mälu. Tallinn: Kupar.

Näide **artikli** kohta:

1. *Hennoste, T.* 1998. Teleuudised õlle kõrvale. – Postimees. Kultuur 13. nov., nr 38.

Interneti materjalide loetelu puhul märgitakse kirjesse võrguväljaande aadress. Esitatakse autori nimi, aasta. Artikli pealkiri. URL-aadress (<http://www.xxx.ee>. kuupäev). Kui autorit ei

ole võimalik tuvastada, siis näidatakse aadress koos kõigi kirjete ja materjalide hankimise kuupäevaga.

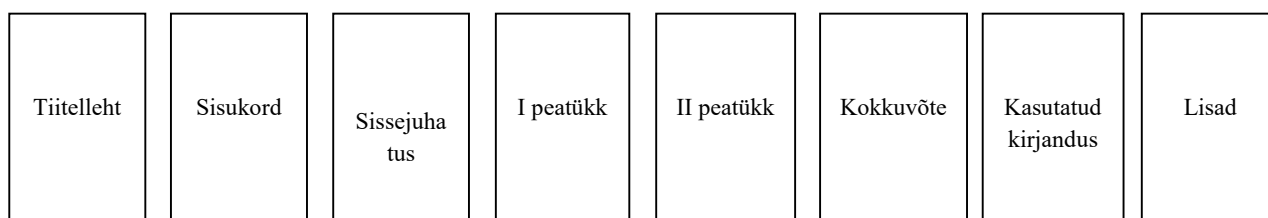
Näide:

1. *Hennoste, T.* 1995. Hüpped modernismi poole: eesti 20. sajandi kirjandusest Euroopa modernismi taustal. – Vikerkaar, nr 9/10, lk 124-130; <http://www.zzz.ee/vikerkaar/viker9-10/art10.html>

Lisad

Lisad ilmestavad tööd, kuid neil on soovituslik iseloom. Lisades on materjal, mis ei ole otseselt seotud töö sisuga (küsitluslehed, suuremad plaanid, kaardid jms). Samuti paigutatakse lissasse illustreeriv materjal (dokumentide koopiad, fotod, helifailid jms).

Kõik lisad nummerdatakse iseseisvalt ja pealkirjastatakse. Fotod peaksid olema varustatud allkirjaga, kus märgitakse kes või mis on fotol. Töö ülesehituse skeem on kujutatud joonisel 1.

Joonis 1. Töö ülesehituse lihtsustatud skeem

Töö vormistamine

Üldised nõuded:

- Loovtöö kirjalik osa esitatakse valgel paberil (formaad A4) köidetult.
- Lehekülje veeristeks jäetakse tavaline ehk 2,5 cm kõik veerised.
- Töös kasutatakse reaintervalli 1,5, *Font Times New Roman* suurus 12 pt. Tekst prinditakse lehe ühele poolele.
- Töö põhiosad (peatükid) algavad uuel leheküljelt, peatüki pealkirja vormindamisel on lõigu vahekaugus enne lõiku 12 p ja pärast lõiku 6 p. Kui alapealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kaks rida teksti, siis alustatakse uut osa järgmiselt lehelt.
- Pealkirjades sõnu ei poolitata, ei kasutata lühendeid, lõppu ei panda punkti.
- Kõik lehed loendatakse (alates tiitellehest) ja nummerdatakse. Numbrid kirjutatakse lehekülgedele alla serva keskele (numbrit ei trükita tiitellehele).

Viitamine

Kui kasutatakse teise autori materjale, siis on viitamine kohustuslik. Muidu minnakse vastuollu autorikaitse seadusega. Viitamine on ka selleks vajalik, et lugeja saaks kirjapandut allikate järgi ise kontrollida või edasi uurida.

Loovtöö kirjalikus osas tuleb kasutada n-ö tekstisisest viitamist autori nime, aastaarvuga. Viites on autori perekonnanimi ilma eesnime ja esitäheta.

Näide: (Kask 1994). Kui viidatakse sama perekonnanimega autoritele, on eesnimetäht vajalik, nt (Kask, M. 1998)

Tabelid, fotod, joonised ja valemid

Tabelid ja joonised nummerdatakse, kui neid on töös rohkem kui üks, ja pealkirjastatakse. Tabeli number ja pealkiri kirjutatakse enne tabelit, joonise number ja allkiri joonise alla. Nummerdatud tabelid ja joonised paiknevad neile viitamise järjekorras.

Kui tabel või joonis ei ole töö autori loodud, tuleb selle autorile viidata ja tabeli allikmaterjal esitada kasutatud materjalide loetelus.